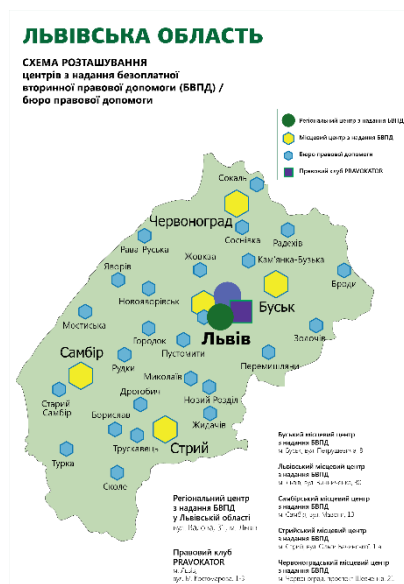

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіонального плану надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області за IV квартал 2019 року

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад

Хто коли-небудь бував на Львівщині, той мав змогу переконатись, що це найбільший туристично-відпочинковий регіон Західної України. Територія живописних ландшафтів, духовної культури та історичних традицій. Безоплатна правова допомога в області має низку особливостей: це і прикордонна зона з двома прикордонними загонами, це і гірські райони, які вимагають особливої уваги, і шахтарський регіон зі своєю специфікою.

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області був створений у 2013 році. Зараз в області функціонує п'ять місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги: Львівський, Буський, Стрийський, Самбірський та Червоноградський. Описуючи Львівщину, не можна оминати її колоритні містечка та села зі збереженими давніми галицькими традиціями. До складу місцевих центрів

області увійшли 22 бюро правової допомоги. Всі вони доволі різні, як за специфікою, так і розташуванням. Найбільше – 7 бюро правової допомоги – є у структурі Стрийського місцевого центру з надання БВПД.

Здавалось би цифри – суха статистика. Однак, за кожним зверненням до системи БПД – доля людини, яка домагається справедливості. Від початку створення Регіонального центру надано

понад 22 тис. доручень адвокатам для надання захисту у кримінальному процесі. За цей час зафіксовано понад 9,7 тис. випадків надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільних, адміністративних справах.

За весь період існування місцевих центрів на Львівщині за правовими консультаціями та роз'ясненнями звернулись понад 83 тис. мешканців регіону. Серед них лєвова частка припадає на малозабезпечених осіб. Багато також звернень від учасників бойових дій – понад 2,7 тис.

«Час створення місцевих центрів збігся з непростим періодом війни на сході країни. Тож чимало представників АТО звертались у центри з цивільними питаннями, зокрема оформлення земельної ділянки, спадкування нерухомості», – розповідає директор Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області **Ігор Микитин**.

Одним з найбільш показових успішних кейсів стала справа визнання учасника Революції Гідності безвісно зниклим. Про визнання сина безвісти відсутнім до Самбірського місцевого центру з надання БВПД звернулася його мати. Справа непроста. Але для його матері встановлення цього статусу було важливим.

Якщо згадати про найбільш резонансну кримінальну справу, то це визнання невинуватими трьох людей, які шість років сиділи у слідчому ізоляторі. Адвокати, які співпрацюють з системою БПД, Ростислав Доль, Роман Бенцарук та Олег Волкун домоглися справедливості, незважаючи на давність та юридичні тонкощі цієї справи. «Троє львів'ян шість років відсиділи у СІЗО і почули в залі суду, що невинні», – писали регіональні та центральні ЗМІ.

Сімейні спори – досить поширена категорія питань, з якими мешканці Львівщини звертаються до центрів з надання БВПД. Львівський місцевий центр з надання БВПД спеціалізується на комплексній допомозі у галузі сімейного права. Також Львівський центр започаткував такий візуальний механізм проведення правопросвітницьких заходів, як показ документальних фільмів про права людини. І минулоріч отримав нагороду за кращий Кіноклуб з прав людини від Міжнародного фестивалю документальних фільмів Docudays.UA.

Взагалі, в регіоні проходить багато заходів всеукраїнського масштабу. Наприклад, у Львівській книгарні «Є» відбулася презентація унікальної літературно-юридичної збірки «ПРОти НАСильства», яка вміщує літературні, юридичні та психологічні тексти на тему домашнього насильства. Її автори – відомі українські письменниці, психологи та адвокати, серед яких Лариса Денисенко, Галина Федькович, Марта Чумало, Галина Вдовиченко, Маріанна Кіяновська та інші. Модерувала презентацію комунікаторка Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області Уляна Мацько.

Красу області підкреслює Львів – місто з багатовіковою історією та безліччю легенд. Це місто кави, шоколаду, дощу та левів. Чи знаєте ви, що за кількістю левових зображень місто гідне книги рекордів Гіннеса? Підраховано понад 4 тисячі зображень цих тварин.

(Для веб-сайту Координаційного центру з надання правової допомоги).

Чергова зустріч робочої групи, що працює для впровадження пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину» відбулась сьогодні, 2 жовтня, у Регіональному центрі з надання БВПД у Львівській області.

У зустрічі також взяли участь представники ювенальної юстиції прокуратури Львівської області; філії ДУ «Центр пробації» у Львівській області, служби у справах дітей Львівської обласної державної адміністрації, юрисконсульт

Львівського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

З вітальним словом та наголосом на актуальності зазначеної Програми звернувся до присутніх **Ігор Микитин**, директор Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області.

Під час зустрічі заступниця директора Регіонального центру **Віра Іськович** презентувала присутнім новий курс на навчальній платформі системи безоплатної правової допомоги «Допит дитини: процесуальні та психологічні особливості».

Мета курсу – підвищити готовність учасників до організації та проведення допиту дитини з урахуванням стандартів правосуддя, дружнього до дитини.

Як наголосила **Віра Іськович**, знання про процесуальні та психологічні особливості роботи з дітьми можуть стати в нагоді не лише при допиті, а й на загал при спілкуванні.

Варто зазначити, що до робочої групи залучений ще один учасник – начальник сектору ювенальної превенції поліції області, майор поліції **Віктор Новачук**.

Також для обговорення перебігу виконання Програми була запрошена директор ГО «Львівський центр медіації», адвокат та медіатор **Анна Лиско**.

Нагадаємо, що цей проект передбачає несудимість і стосується тих неповнолітніх, які вперше вчинили кримінальне правопорушення, щоб допомогти їм усвідомити злочинні помилки.

Умови для використання цієї програми: наявність потерпілої сторони; вчинення неповнолітнім вперше злочину невеликої або середньої тяжкості та виявлення згоди на проходження програми відновлення для неповнолітніх. Якщо дитина розкається у вчиненому, прокурор має запропонувати їй взяти участь у програмі за участю медіатора – адвоката системи безоплатної вторинної правової допомоги. Разом з адвокатом вони зможуть знайти порозуміння з потерпілим, відшкодувати завдану шкоду, пройти курс реабілітації, попрацювати з психологами, щоб у майбутньому назавжди відмовитися від хибного шляху.

Програма відновлення для неповнолітніх діє у шести регіонах: Львівській, Донецькій, Луганській, Миколаївській, Одеській та Харківській областях. Це альтернатива тюремним покаранням для неповнолітніх, які вперше вчинили легкий або середньої тяжкості злочин.

Результатом успішного проходження програми стане закриття кримінального провадження без вироку. Це - практика усіх цивілізованих країн.

Обговорення та шляхи вирішення проблемних питань, які виникають під час кримінального провадження відносно військовослужбовців - такою була тема круглого столу в PRAVOKATOR правовий клуб Львів.

Проблеми правового захисту військовослужбовців є надзвичайно актуальними в умовах збройного конфлікту на Сході України, зокрема це стосується і кримінального провадження.

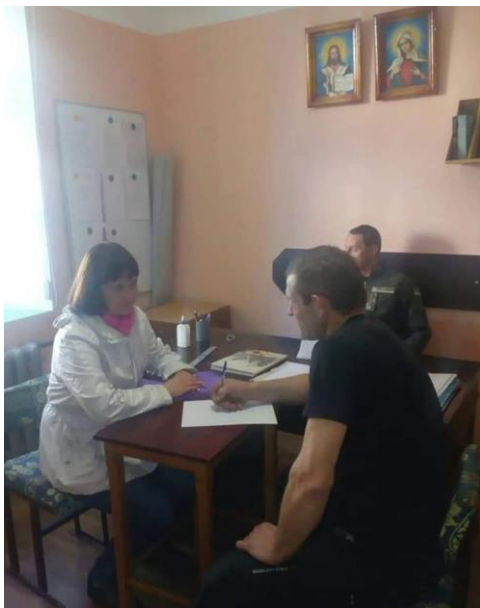
За участі директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області **Ігоря Микитина**, заступниці директора **Віри Іськович** та директорки Львівський місцевого центру **Уляни Стефак** учасники круглого столу змогли детальніше виокремити проблемні питання, які виникають під час первинної та вторинної правової допомоги військовослужбовцям.

За результатами заходу напрацьовано можливі шляхи вдосконалення співпраці між структурами.

Модератор заходу - керівниця PRAVOKATOR правовий клуб Львів **Барбара Калюжна**.

Захід відбувся на виконання Меморандуму про наміри щодо співробітництва між Міністерством оборони України та Координаційним центром з надання правової допомоги в рамках Спільного плану дій Головного управління Військової служби правопорядку ЗСУ та Координаційного центру з надання правової допомоги.

Дистанційні пункти консультування засуджених до позбавлення волі – одне з основних напрямів співпраці Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області та установ виконання покарань, метою яких є рівний доступ зазначеної категорії осіб до безоплатної вторинної правової допомоги.

Так, в рамках дистанційних пунктів консультування, днями проведений прийом засуджених у ДУ «Львівська установа виконання покарань (№19)».

У Львівському СІЗО дізнавались про перегляд вироку Верховним судом – строки подання скарги та терміни розгляду справи судом; порядок подання заяви про помилування та інші актуальні питання.

Консультації з правових питань у згаданій установі проводила начальниця відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів **Наталія Мелян**.

На Львівщині триває правопросвітницький тиждень, присвячений інформуванню про права та пільги учасників бойових дій. Про права учасників АТО/ОСС, зокрема їхнього права на безоплатну первинну та вторинну правову допомогу, розповіла фахівчиня Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області представникам ГО «Українська спілка учасників АТО».

Так, з *Олегом Дудком*, заступником голови громадської організації «Українська спілка учасників АТО» зустрілась *Уляна Мацько*, начальниця відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру.

Як розповів *Олег Дудок*, їхня громадська організація займається захистом прав та свобод учасників бойових дій і простих громадян. Це, зокрема, представлення інтересів УБД шляхом участі в громадських радах та комісіях при владних інституціях міста та області.

У свою чергу представники громадської організації отримали інформацію про можливості отримати як безоплатні правові консультації та роз'яснення з правових питань, так і представлення інтересів учасників АТО у суді адвокатами або юристами місцевих центрів з надання БВПД у Львівській області.

Також вони отримали буклети системи БПД "Психологічна допомога та психологічна реабілітація для учасників АТО та революції гідності".

Студентство, безумовно, є однією з найактивніших спільнот суспільства. Сучасною, ініціативною і надзвичайно спостережливою. Свідченням цього стала зустріч директора Координаційного центру з надання правової допомоги Олексія Бонюка зі студентами Інституту права, психології та інноваційної освіти НУ «Львівська політехніка» у місті Львові.

«Українська система безоплатної правової допомоги не є класичною, оскільки реалізовує чимало інноваційних проєктів, які можуть бути цікавими для студентів», – звернувся до майбутніх правників Львівського вишу Олексій Бонюк.

Серед інновацій, які озвучив очільник системи безоплатної правової допомоги – створення точок доступу до БПД на базі юридичних клінік. Такий пілотний проєкт вже стартував у столиці, на базі юридичної клініки «Pro bono» Київського національного університету імені Тараса Шевченка відкрито пункт доступу до безоплатної правової допомоги. Поєднання можливостей системи БПД та юрклініки дає змогу студентам отримати важливу для їх професії практику.

Під час зустрічі презентовані такі важливі проєкти системи БПД як відновне правосуддя, медіація та українська правова Вікіпедія – довідково-інформаційна платформа правових консультацій WikiLegalaid.

«В Україні повноцінно пілотував проєкт відновного правосуддя для неповнолітніх. В результаті альтернативних підходів до правосуддя дитина отримує шанс повернутися до суспільства», – зазначив директор Координаційного центру.

Він порадив молоді, обираючи майбутню професію, спиратись лише на власні знання, які можуть відкрити для них багато шляхів. В тому числі, і до роботи у системі надання безоплатної правової допомоги.

Олексій Бонюк також висловив сподівання, що серед майбутніх випускників Львівського вишу будуть ті, які в майбутньому долучаться до роботи в системі безоплатної правової допомоги.

У свою чергу, студенти активно цікавились перевагами створення юридичних клінік. За словами директора Координаційного центру, ринок повинен визначати цю потребу, той випускник, який отримає практику – буде мати перевагу.

Серед порушених студентами питань під час діалогу з очільником системи БПД – співпраця з об'єднаними територіальними громадами, а також критерії розмежування безоплатної первинної та вторинної правової допомоги.

На зустрічі також був присутній директор Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області **Ігор Микитин** та викладацький склад, представлений професором **Тарасом Гарасимовим**.

Адвокати – ключові партнери системи безоплатної правової допомоги. З нами співпрацюють найкращі адвокати, для яких захист соціально вразливих верств населення – це більше ніж просто робота. Про це говорив директор [Координаційний центр з надання правової допомоги](#) Олексій Бонюк на зустрічі з працівниками та адвокатами системи БПД Львівщини.

Правове кафе у Львові: затишна атмосфера та конструктивна розмова за участі директора Координаційного центру з надання правової допомоги Олексія Бонюка та директора Регіонального центру з надання [БВПД](#) у Львівській області Ігора Микитина.

Присутні у кав'ярні активно дискутували щодо важливості проєкту з відновного правосуддя та медіації.

У Львові відбувся круглий стіл «Роль Міжвідомчих комітетів у забезпеченні довіри до системи правосуддя».

Учасники обговорили позитивні практики регіональних Міжвідомчих комунікаційних комітетів і шляхи поширення такого досвіду в інших регіонах.

Серед учасників – голови апеляційних та районних судів Львівської, Івано-Франківської, Закарпатської, Рівненської та Хмельницької областей, представники адвокатури та системи БПД Львівщини, Одещини, ЗМІ.

У круглому столі взяв участь директор Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області Ігор Микитин.

Зазначені комітети реалізують практичний підхід у забезпеченні скоординованих комунікацій і оперативного реагування на кризові ситуації і резонансні питання, що постають в системі правосуддя, а також для виявлення можливостей для співпраці з реалізації програм покращення доступу до правосуддя. До складу Комітетів входять установи місцевої влади, системи правосуддя і правоохоронних органів. Робота спрямована на вирішення соціальних проблем суспільства.

Посібник по створенню Міжвідомчих комунікаційних комітетів під час заходу презентували Світлана Клішина, начальниця системи БПД Одеського регіону та Елла Катаєва, суддя Одеського окружного адміністративного суду.

Директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області Ігор Микитин провів низку навчань для керівників підрозділів поліції у містах Стрий, Дрогобич та Самбір.

Навчання правоохоронців також проводив старший інспектор з особливих доручень Управління забезпечення прав людини Національної поліції України Андрій Британ.

Участь у тренінгах взяли начальники слідчих відділів, відділів (секторів) карного розшуку, груп реагування патрульної поліції, сектору превенції патрульної поліції.

Ігор Микитин та Андрій Британ детально розглянули аспекти надання безоплатної вторинної правової допомоги, зокрема, особам, до яких застосовано адміністративне затримання чи адміністративний арешт, затриманим за підозрою у вчиненні злочину, до яких як запобіжний захід обрано тримання під вартою та іншим.

«Здобути навички роботи у системі безоплатної правової допомоги для молодих юристів є неоціненним практичним досвідом», – звернувся до студентів юридичного факультету Львівського державного університету внутрішніх справ директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області Ігор Микитин.

Під час нинішньої зустрічі очільник системи безоплатної правової допомоги на Львівщині презентував всеукраїнський та регіональний досвід надання безоплатної правової допомоги: звернення громадян, захист у суді, правові сервіси.

Так, **Ігор Микитин** розповів, що близько чотирьох тисяч доручень щороку Регіональний центр видає адвокатам, які захищають затриманих або обвинувачених осіб у кримінальному процесі.

«Щодня десятки людей звертаються у місцеві центри та бюро правової допомоги з найрізноманітніших цивільно-правових питань», – наголосив директор Регіонального центру.

Під час зустрічі презентовані такий важливий проєкт системи БПД як правнича вікіпедія WikiLegalaid.

Студенти також дізнались про правопросвітницьке кіно про права людини з колекції документальних фільмів Docudays.UA.

На зустрічі також були присутні: заступниця директора Львівського місцевого центру з надання БВПД **Христина Гаталяк**, начальниця відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області **Уляна Мацько** та гостя заходу – начальниця відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області **Оксана Дудаш**.

Ігор Микитин висловив сподівання, що серед майбутніх випускників вузу будуть ті, які в майбутньому долучаться до роботи в системі безоплатної правової допомоги.

Наприкінці студенти активно цікавились умовами студентської практики та діями працівників Регіонального центру в разі повідомлення про затримання осіб.

"Складний комплекс питань, в тому числі і юридичних, на часі в освітян. Їх комплексне вирішення забезпечить міжвідомча співпраця та дружня допомога Проекту "Супровід урядових реформ в Україні" (SURGe) (м.Київ)", - зазначила у Львові під час Форуму "Деінституціалізація: трансформація закладів" Віра Іськович, заступник директора Регіонального центру з надання #БВПД у Львівській області.

Віра Іськович є членом Координаційної ради з питань захисту прав дітей та реалізації реформи системи інституційного догляду і виховання дітей у Львівській області.

Відбулась робоча зустріч представників Української фундації правової допомоги, Координаційного центру з надання правової допомоги та Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області у PRAVOKATOR правовий клуб Львів.

За результатами зустрічі проаналізували можливості розширення доступу до БПД для уразливих до ВІЛ груп населення:

- Створення і підтримка пулу адвокатів-тренерів/менторів у Регіональних центрах БПД у кримінальних справах уразливих до ВІЛ груп населення.
- Створення пулу юристів-працівників центрів БПД, які мають пройти відповідне навчання для надання правової допомоги вразливим до ВІЛ людям у цивільних та адміністративних справах.
- Розробка методичних рекомендацій для адвокатів щодо роботи з вразливими до ВІЛ групами населення.

«Встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми та забезпечення правової допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми» - такою була тема дискусійного клубу сьогодні, 27 листопада у Львові.

У дискусійному клубі взяв участь директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області **Ігор Микитин**.

Так, **Ігор Микитин** ознайомив присутніх, серед яких були представники структурних підрозділів Львівської обласної державної адміністрації, експерти громадських організацій, з проектом «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину».

Також директор Регіонального центру поінформував, що особи, які постраждали від торгівлі людьми і не є суб'єктами права на надання безоплатної вторинної правової допомоги направляються фахівцями Центрів до громадських організацій, зокрема ГО «Ла Страда – Україна» та ГО «Жіночі перспективи».

Дискусійний клуб організовано ГО «Ла Страда – Україна».

НЕ конференція "Співдіємо для захисту" в рамках акції 16 днів проти насильства за участі представників поліції, Центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги Львівщини, департаменту соціального захисту Львівської обласної державної адміністрації, громадських організацій, адвокатів та соціальних служб відбулась у Львові.

Модерувала обговорення адвокатка, голова ГО Асоціації жінок-юристок України «ЮрФем» **Христина Кіт**.

Організатори сформували спільний майданчик для обговорення:

- правозахисної практики щодо протидії насильству,
- впровадження соціальних послуг: створення притулків та зеленої кімнати,
- просвітницької роботи в ОТГ,
- виконання приписів для кривдників.

Віра Іськович, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області, зазначила: «Важливо, передусім, працювати над запобіганням насильства, особливо це стосується дітей».

Під час заходу також окреслили плани зазначеного напрямку на наступний рік.

Друга частина НЕ конференції відбулась у робочих групах, де учасники аналізували застосування нового законодавства України щодо запобігання та протидії гендерно зумовленому насильству. Організатори: Асоціація жінок-юристок України "ЮрФем", ГО "Жіночі перспективи", співорганізатори: безоплатна правова допомога, національна поліція, Уповноважений ВР України з прав людини.

Згадували витoki створення системи безоплатної правової допомоги, усвідомлювали важливість кожної ланки громадянського суспільства, писали свої меседжі всередині зелених дужок – під час зустрічі в.о. директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області Віри Іськович з лідерами громадської думки, партнерами сьогодні, 10 грудня.

Зазначена зустріч відбулась з нагоди Всеукраїнського дня безоплатної правової допомоги, приуроченого до **Дня прав людини**, який відзначається 10 грудня в пам'ять проголошення Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році *Загальної декларації прав людини*.

Так, **Віра Іськович** поділилась з присутніми регіональними нюансами роботи та досвідом взаємодії з партнерами. Вона розповіла про тонкощі роботи при наданні захисника при затриманні та обвинуваченні.

«Безоплатна правова допомога – це інституція нового зразка, яка, передусім, діє у партнерстві з громадським середовищем», – підкреслила **Віра Іськович**. «При цьому, – додала вона, – безоплатна правова допомога розвивається сьогодні настільки, наскільки готове до змін у сфері правозахисту та доступу до правосуддя саме суспільство».

Одна з кращих адвокаток безоплатної правової допомоги **Руслана Кравчишин** поділилась власним досвідом захисту у кримінальному провадженні, а також - у цивільних спорах на прикладі «живої історії».

Представниці ініціативи Світового економічного форуму Global Shapers Lviv Hub **Юлія Адамович** та **Соломія Паславська** активно цікавились проектом Відновного правосуддя для неповнолітніх.

На зустрічі, окрім зазначених, були присутні: директор видавництва «Піраміда» **Василь Гутковський**, керівник львівського офісу БФ «Право на захист», адвокат **Остап Тимчій**, директор Золочівської районної друкарні **Іван Закала**.

Варто зазначити, що з 10:00 до 13:00 год. у приміщенні Регіонального центру триває виїзний прийом громадян фахівцем регіонального представництва в західних областях Секретаріату Уповноваженого ВР України з прав людини **Дмитром Сагайдаком**.

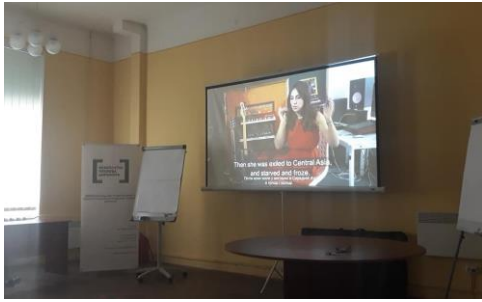
Крім цього, в цей день у місцевих центрах з надання безоплатної правової допомоги Львівщини відбуваються екскурсії для школярів та студентів, які мають змогу побачити роботу системи у дії. Також сьогодні можна проконсультуватися з кращими адвокатами, а також запитати про судову практику, нюанси професії, особливості допомоги вразливим громадянам.

У Львові на площі Ринок відбувся флешмоб #ДійПротиНасильства у рамках акції 16 днів проти насильства.

У флешмобі взяли участь представники патрульної поліції, соціальних служб та безоплатної правової допомоги Львівщини.

Днями у кіноклубі з прав людини Львівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги відбувся "Правовий кінозал".

На перегляд фільму *"Боротьба Джамали"*, що є одним з найпопулярніших серед колекції фільмів Міжнародного фестивалю Docudays.UA, завітали 10-класники середньої загальноосвітньої школи №20.

Після перегляду фільму школярі дискутували на тему порушених у документальній стрічці прав людини.

Наприкінці учасники разом із **Христиною Гаталяк**, заступницею директора Львівського місцевого центру та **Уляною Мацько**, начальницею відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області, обговорювали тему людської гідності як однієї з основних цінностей правової держави і цивілізованого суспільства.

Нагадаємо, минулоріч в листопаді, при Львівському місцевому центрі відкрився кіноклуб з прав людини показами фільмів Міжнародного фестивалю Docudays.UA "Боротьба Джамали", "Точка відліку", "Все палає", "Габріель повідомляє з чемпіонату світу", "Я - Куба" для відвідувачів Львівського місцевого центру та всіх небайдужих до теми захисту прав людини. Відтоді кінопокази відбулися у Львівській обласній бібліотеці для юнацтва імені Романа Іваничука, Львівській обласній універсальній науковій бібліотеці, школах та соціальних установах Львівщини.